

UPPSALA
UNIVERSITET

National Centre for
Knowledge on Men's Violence
Against Women

SE-751 85 Uppsala

Besöksadress/Visiting address:
Akademiska sjukhuset
Ingång 17

Uppsala University Hospital
Entrance 17

Telefon/Phone:
018-611 27 93
+46 18 611 27 93

Telefax/Fax:
018-50 73 94
+46 18 50 73 94

www.nck.uu.se

info@nck.uu.se

Remissvar

Dnr. NCK 2024/11

Justitiedepartementet
Straffrättsenheten

Nationellt centrum för kvinnofrids (NCK) yttrande över remissen av utredningen *Ett starkare straffrättsligt skydd – mot sexuella kränkningar, bedrägerier i vissa fall och brott med hatmotiv avseende kön (SOU 2023:80)*

NCK finner utredningen mycket gedigen och väl genomförd och välkomnar ambitionen att flytta fram positionerna kring det straffrättsliga skyddet inom flera av utredningens områden.

Ett förstärkt straffrättsligt skydd mot sexuella kränkningar? Tillämpningen av oaktsamhetskravet gällande målsägandens ålder i 6 kap. 13 § brottsbalken

NCK delar utredningens bild av att den lagändring som genomfördes den 1 juli 2018, tillsammans med prejudicerande dom i Högsta domstolen ("Chattkontakten"), har stärkt det straffrättsliga skyddet för barn och unga.

Det straffrättsliga skyddet mot sexuella kränkningar av barn i åldern 15–17 år särskilt i förhållande till köp av sexuell handling

NCK välkomnar det starkare straffrättsliga skydd för barn i åldersgruppen 15–17 år som utredningen föreslår. Balansgången mellan att värna det sexuella självbestämmandet och att skydda dessa barn mot sexuella kränkningar är inte oproblematisk men NCK anser att utredningen landar väl i sina avvägningar och ser att denna åldersgrupp är i behov av ett starkare skydd. Det är särskilt positivt att ett manipulativt beteende från gärningspersonens sida föreslås omfattas av de särskilda omständigheter som skapar svårigheter för den utsatta att värna sin sexuella integritet.

Det straffrättsliga skyddet vid köp av sexuella handlingar som utförs på distans

NCK tillstyrker samtliga förslag inom detta avsnitt.

Det straffrättsliga skyddet vid koppleribrott begångna från utlandet

Utredningen föreslår att koppleribrottet inte bör undantas från kravet på dubbel straffbarhet i 2 kap. 5 § brottsbalken och NCK tillstyrker förslaget och anser att det är väl underbyggt.

Bör brottsbeteckningen barnpornografibrott förändras?

NCK delar utredningens bedömning att det inte finns tillräckliga skäl att ändra brottsbeteckningen.

En ny straffskärpningsgrund för brott med hatmotiv med avseende på kön

NCK anser att utredningens förslag utgör ett mycket viktigt steg i rätt riktning för att främja jämställdhet och lika möjligheter för män och kvinnor att delta i den offentliga debatten. NCK välkomnar också de resonemang som utredningen för kring hatbrottsmotiv avseende vissa typer av brott mot kvinnor, exempelvis överfallsvåldtäkter och våld i nära relationer. Samtidigt uppfattar NCK att utredningen i huvudsak tar sikte på hot och hat som riktas mot kvinnor i det offentliga rummet. Mäns våld mot kvinnor, både i och utanför nära relationer, är emellertid ett strukturellt problem och NCK skulle välkomna en tydligare ansats att stärka det straffrättsliga skyddet även för de kvinnor som utsätts för den typen av våld – ett våld som bidrar till att begränsa möjligheterna för kvinnor som grupp att forma sina egna liv. Hat mot kvinnor skulle sannolikt kunna ses som en delförklaring till förövarens motiv i många fall.

Ett förstärkt straffrättsligt skydd för äldre och andra särskilt utsatta?

Gällande de brottskategorier som berör NCK:s verksamhet föreslås inga utvidgade bestämmelser. Utredningen menar att äldre och funktionsnedsatta personer redan har ett fullgott straffrättsligt skydd avseende våldsbrott mot äldre. NCK delar den uppfattningen.

I detta ärende har föreståndare Anita Hussénus varit beslutande och utredare Annika Töyrä har varit föredragande. I beredningen har även adjunkt Sebastian Johansson och utredare Mikaela Nissén deltagit.

Uppsala, 19 mars 2024

Anita Hussénus, föreståndare
Nationellt centrum för kvinnofrid, Uppsala universitet